

การสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคม อนาคต ด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน

Creating Democratic Citizenship for Young Children as a Foundation for a Future Society with
Activities to Enhance the Experience through Storytelling

ธนพร แถวโรสง¹, อังศุมาลิน ติตตระกูลชัย²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ tanaporn.th@northbkk.ac.th

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Aom_Aungsumalin@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น เด็กปฐมวัยชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 24 คน โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานจำนวน 24 แผน แบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยที่ประกอบด้วย ด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ผู้ศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เด็กสามารถรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน

จากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน สามารถรอคอย และปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ซึ่งเป็นรากฐานความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยได้จากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน

คำสำคัญ : การเล่านิทาน ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย

ABSTRACT

Creating Democratic Citizenship for Young Children as a Foundation for a Future Society with Activities to Enhance the Experience through Storytelling

The purpose of this study is to study the democratic citizenship effect of preschool children as a foundation for the future society. With activities to enhance the experience through storytelling. The target group used in this study is Male and female preschool aged between 3-4 years who are currently studying in Kindergarten Year 1/1, Semester 2, Academic Year 2018, consisting of 24 people, Lertlah School, Kanchanaphisek Road. The instruments used in this study consisted of 24 supplementary activity storytelling plan plans for democratic citizenship evaluation plan for preschool children consisting of waiting, compliance with classroom agreement. The study conducted activities to enhance storytelling experiences. And analyze the data by finding the mean, standard deviation and comparing the differences of scores before and after organizing storytelling experience activities.

The study found that Preschool children who received storytelling experience activities had higher scores after organizing storytelling activities than before organizing storytelling activities. Children can wait in order, first after and abide by the terms of the classroom. From organizing storytelling experience activities, able to tell and practice democratic citizenship by organizing storytelling experience activities higher than before in storytelling experience activities.

Keywords: storytelling, democracy, citizenship of preschool children.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ และเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงวัยที่ต้องการรากฐานที่มั่นคง และเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในอนาคต อีกทั้งยังเป็นช่วงที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ในช่วงแรกเกิดถึงหกปี เป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของเรา จนมักจะมีคนกล่าวว่า เป็นช่วงวัยทองของชีวิตเพราะเป็นช่วงของการพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้านซึ่งการพัฒนานี้จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเต็มศักยภาพ การพัฒนาความพร้อม และการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้เด็กในวัยนี้ จึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นเพราะเป็นการวางพื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ ในอนาคตให้กับเด็ก ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัย คือความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ส่วนหนึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม อันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ปัญหาลักษณะต่าง ๆ ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพอนามัย และพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยสังคม (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560)

ดังนั้นการสร้างพลเมืองในวิถีประชาธิปไตยจึงต้องเตรียมตั้งแต่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องไปจนเป็นผู้ใหญ่ การออกแบบการจัดการศึกษา จึงต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงอายุ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ฝึกความคุ้นชิน และส่งเสริมความคิด พฤติกรรม ที่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย จากเรื่องง่าย ๆ ใกล้ ๆ ตัว ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน การเตรียมการดังกล่าวอยู่ภายใต้เงื่อนไขสำคัญร่วมกันจนเกิดเป็นทักษะที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยการปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม และมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในพหุสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาลักษณะนี้จึงมุ่งให้อิสระในการใช้ความคิด การมีเหตุผล อดทน อดกลั้นต่อความคิดที่แตกต่าง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ

ทิพย์พพร ต้นตีสุนทร. (2547) ได้บัญญัติจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา ไว้ในมาตรา 6 ความว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และบัญญัติการเรียนรู้เกี่ยวกับสำนึกของความเป็นพลเมืองไว้ในมาตรา 7 ความว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษามวลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ คุณลักษณะของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยประกอบด้วย

- 1) เด็กปฐมวัยรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง
- 2) เด็กปฐมวัยปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548) เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี พบว่า คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของความเป็นพลเมืองดีของเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง เพื่อเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เพื่อเป็นรากฐานความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย

2) ด้านปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ทั้งนี้เด็กปฐมวัยจึงต้องจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ไปพร้อม ๆ กับการลงมือปฏิบัติจริงในกิจวัตรประจำวันอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยจะไม่เน้นการเรียนการสอนรายวิชา เน้นความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติจริงในกิจวัตรประจำวันในห้องเรียน การแสดงบทบาทสมมติ โดยครูผู้สอนจะนำตัวละครในนิทานมาเป็นแบบอย่างในการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยให้กับเด็กปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยชอบเลียนแบบ หากมีตัวแบบที่ดี ที่ประทับใจของเด็ก เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้นการศึกษาความเป็นพลเมือง จึงไม่ใช่การสอนด้วยการ บรรยาย แต่ผู้สอนต้องพัฒนาการสอนในรูปแบบบูรณาการ โดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ไปพร้อมกับการลงมือปฏิบัติจริง การแสดงบทบาทสมมติ ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้ความเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริงในกิจวัตรประจำวันทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจในความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็ก และในทุกระดับทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย รายละเอียด และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยไว้ดังนี้

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2534) พุทธศาสนิกชนมีทัศนะที่เห็นว่า แนวความคิดทางการเมืองธัมมิกสังคมนิยม (พุทธศาสนิกฯ, 2548: 59) เป็นระบอบการปกครองที่มีอุดมการณ์ ใช้หลักการพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางปฏิบัติ เป็นทางเลือกใหม่โดยมีเป้าหมายในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

เขาวรัตน์ ศันสยะวิชัย. (2526) ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่าประชาธิปไตยมีความหมาย 3 แบบคือ

1. ประชาธิปไตยในรูปของการปกครองหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของกันและกัน

2. ประชาธิปไตยในรูปของอุดมการณ์หมายถึงสมาชิกต้องมีความรู้สึกและยอมรับในคุณค่าของประชาธิปไตยที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายความเสมอภาคและภราดรภาพแล้วยึดปฏิบัติอย่างมั่นคง

3. ประชาธิปไตยในรูปของวิถีชีวิตหมายถึงการปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตยในชีวิตประจำวันจะต้องเข้าใจในหน้าที่ของตนเองจักใช้สิทธิที่มีอยู่อย่างถูกต้องเคารพกฎหมายและไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

ปิยนุช จุลกนิษฐ์. (2544) ได้ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เพื่อส่งเสริม

ด้านรู้จักการรอคอย การควบคุมอารมณ์ของเด็กวัยปฐมวัยในด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน และด้านความสามารถในการรอคอย ด้านควบคุมอารมณ์ กับเด็กอนุบาลจำนวน 40 คนเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยใช้เวลา 30 นาทีต่อวัน พบว่าเด็กที่ได้รับการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตน และด้านความสามารถในการรอคอย ด้านควบคุมอารมณ์ ของตนโดยรวมสูงขึ้น

จากความหมายของการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ดังกล่าวสรุปได้ว่าการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยมีความสำคัญ และจำเป็นมากในการดำรงชีวิต ซึ่งประชาธิปไตยส่วนที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับตัวเด็กมากที่สุดคือ การปรับตัว และการควบคุมตนเอง เพื่อให้เด็กรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง เป็นการสร้างพื้นฐานของการปรับตัวให้อยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ รวมถึงการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ต้องบูรณาการโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผ่านโดยการเล่านิทาน เนื่องจากนิทานเป็นสื่อเข้าถึงเด็กปฐมวัยได้ดีที่สุด ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวละครในนิทานที่เด็กประทับใจ ทั้งนี้ครูผู้เล่านิทานต้องฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสนทนา ถามตอบ หรือการให้เด็กปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน เช่น การเข้าแถวรับสิ่งของ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การเดินแถวไปสนามเด็กเล่น การปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน เช่น การไม่ส่งเสียงดัง หรือหยอกล้อเล่นกับเพื่อน ขณะที่ครูกำลังเล่านิทาน เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

DeVries และ Zan. (1994) พบว่าครูใช้การแก้ปัญหาความขัดแย้ง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้รับรู้ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น และเรียนรู้วิธีการพัฒนาการแก้ปัญหาที่สามารถเป็นที่ยอมรับได้ภายในกลุ่มสมาชิกของตน ครูสามารถส่งเสริมวิธีการแก้ปัญหาขัดแย้งของเด็กได้ โดยการเริ่มต้นปัญหาที่เด็กสามารถเข้าใจได้ การช่วยให้เด็กได้พูดแสดงความรู้สึก และความต้องการของตนรวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และสนับสนุนให้เด็กเสนอแนะการแก้ปัญหาแบบต่าง ๆ

High scope. (1998) ได้ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในห้องเรียนในรัฐมิชิแกนโดยใช้วิธีโอเพนประกอบการเรียนรู้การแก้ไขปัญหของเด็กซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอนในกระบวนการแก้ปัญหา ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิธีการในการหยุดการกระทำที่เป็นอันตราย ขั้นที่ 2 การรับทราบความรู้สึก ขั้นที่ 3 การรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 4 การทบทวนปัญหา ขั้นที่ 5 การถามถึงวิธีการแก้ไขปัญหา หรือการขอความคิดเห็น เพื่อแก้ปัญหาและร่วมกันเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา และขั้นที่ 6 การให้การสนับสนุนติดตามพบว่าจากการดูวิดีโอเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหาความขัดแย้งเด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมภาษา และพุทธิพิสัยเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งวิธีการในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

Kostelnik. และคณะ (2002) ได้สร้างกระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในชั้นเรียน และนำกระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในชั้นเรียน ไปทดลองใช้กับครูนักศึกษาฝึกสอนและเด็กอายุ 3-4 ปี จำนวน 18 คนในรัฐมิชิแกนด้วยการฝึกอบรบครู เกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งเป็นเวลา 10 ชั่วโมง ก่อนที่จะให้ครู

นำไปปฏิบัติ และใช้การบันทึกพฤติกรรมของครู เพื่อดูการแก้ปัญหาเมื่อมาอยู่ในห้องเรียนกับเด็กเป็นเวลา 10 สัปดาห์ พบว่ามีสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน 60 สถานการณ์ และเด็กส่วนใหญ่ในชั้นเรียน ได้รับการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งจากครูรวมทั้งเด็กได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นลดลง

Johnson. และ Johnson. (2000) ได้สร้างกระบวนการในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในชั้นเรียนของเด็กอนุบาลซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ชั้น และได้นำชั้นของกระบวนการแก้ปัญหาคือความขัดแย้ง 6 ชั้นไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลจำนวน 80 คนในรัฐมิชิแกนเป็นเวลา 4 สัปดาห์โดยใช้เวลา 30 นาทีต่อวัน พบว่าเด็กที่ได้รับการฝึกฝน สามารถนำวิธีแก้ปัญหาคือความขัดแย้งไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเด็กมีทักษะในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องการแบ่งปันการช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการรู้จักประนีประนอมในสถานการณ์ความขัดแย้ง

Dewey. (1967) กล่าวว่าประชาธิปไตยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือแบบการปกครอง และแบบวิถีชีวิตซึ่งแบบการปกครอง จะเน้นรูปแบบของรัฐบาลรัฐสภา ส่วนแบบวิถีชีวิตจะสำคัญกว่าแบบแรก เพราะแบบวิถีชีวิตนั้นจะส่งผลให้การปกครองสมบูรณ์ขึ้น และประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยในลักษณะที่เป็นวิถีชีวิตว่า หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ 3 ประการด้วยกัน คือประการแรกการเคารพซึ่งกันและกัน ได้แก่ การเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน การเคารพในความคิดและการกระทำของผู้อื่น การแสดงความคิดเห็น และการกระทำออกมาโดยไม่ล่วงเกินผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม ประการที่สองการแบ่งปันกัน การร่วมมือ และการประสานงานกัน ได้แก่ การอาสารับทำงานตามความสามารถการมีความร่วมมือทำตามวัตถุประสงค์การประสานงานกันการทำตามมติของส่วนรวมที่ได้วางแผนกัน ประการที่สามการมีความเชื่อมั่นในวิถีแห่งปัญญา ได้แก่ การทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ด้วยความรอบคอบ และการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

ดังนั้นการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย เป็นส่วนที่มีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงได้ให้ความสนใจในการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต เด็กจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยที่ถูกต้องและมีความเหมาะสม โดยการบูรณาการเรียนรู้นักกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน เพราะนิทานเป็นสื่อที่เข้าถึงเด็กปฐมวัยได้ดี และดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยชอบเลียนแบบ ตัวแบบที่เด็กสนใจ เมื่อครูนำแบบอย่างที่ดีผ่านตัวละครในนิทานมาให้เด็กได้ฟัง และปฏิบัติบ่อย ๆ ทั้งนี้ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อการซึมซับแบบอย่างที่ดีอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาผลของความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย ด้านการรอยคยตามลำดับก่อน หลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการรอยคยตามลำดับก่อน หลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน หลังการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจำนวน 6 ห้อง โดยมีเด็กทั้งหมดจำนวน 145 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวนทั้งหมด 24 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย - หญิง ที่มีอายุ 3 - 4 ปี ที่อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างมีจุดหมาย ฝึกให้เด็กคิด แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ฝึกการเข้าสังคม และฝึกการใช้ภาษา ผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา อภิปราย โดยการเล่านิทาน การสาธิต ทดลอง การปฏิบัติการ การศึกษานอกสถานที่ การเล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เล่นเกม

นิทาน หมายถึง นิทานที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มหรือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เนื้อเรื่องของนิทานอาจเป็นเรื่องที่แสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ผ่องคุณธรรมให้ความรู้ และสร้างจินตนาการให้แก่ผู้ฟังและส่งเสริมให้เกิดจินตนาการและกระตุ้นความสนใจของเด็ก

ความเป็นพลเมือง หมายถึง สถานภาพของบุคคลตามจารีตประเพณีหรือกฎหมายของรัฐบาลรับรองซึ่งให้สิทธิ และหน้าที่แห่งความเป็นพลเมืองแก่บุคคล (เรียก พลเมือง) ซึ่งรวมถึงสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การทำงาน และอาศัยอยู่ในประเทศ สิทธิกลับประเทศ การคุ้มครองทางกฎหมายต่อรัฐบาลของประเทศ และการคุ้มครองผ่านกองทัพหรือการทูต พลเมืองยังมีหน้าที่บางอย่าง เช่น หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ จ่ายภาษี หรือรับราชการทหาร

ประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งกาย และวาจา ไม่ก้าวร้าวในสิทธิของผู้อื่นเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ลักษณะของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกอย่างสอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตย โดยแสดงถึงความเคารพซึ่งกันและกันความร่วมมือ ร่วมใจ รู้จักการรอคอย เคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความป็นมิตร และปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียนได้

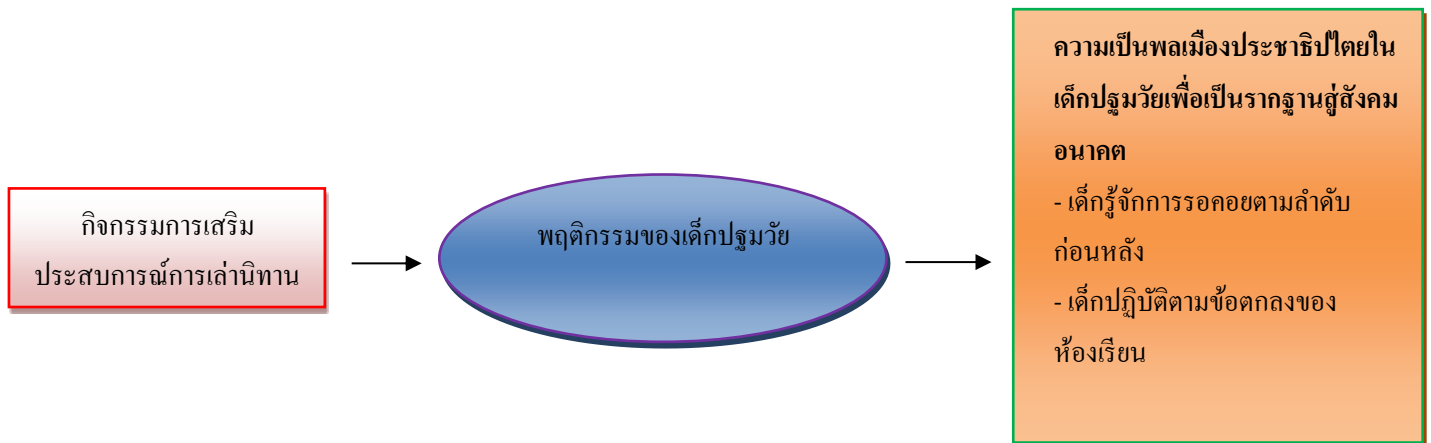
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กได้รับการพัฒนาความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย ด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต
2. สามารถเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในระดับปฐมวัยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต เติบโตเป็น

ผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จึงเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับการให้การศึกษา จุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต และส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านแบบเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยความสามารถโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis)

ผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่นเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย ด้านการรอคอยตามลำดับก่อน หลังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่นเพื่อการเรียนรู้โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่ไปกับการให้การศึกษา จุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต และส่งเสริมพัฒนาการเด็กไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนมีโอกาสได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

การศึกษานี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ทำการทดลองในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำการประเมินความเป็นผลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน (Pretest) ก่อนการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. ผู้ศึกษาดำเนินการทดลองด้วย การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การสร้างความเป็นผลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ในวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์
3. ผู้ศึกษาดำเนินการทดลองครบสัปดาห์ที่ 8 ผู้ศึกษาทำการประเมินความเป็นผลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน (Posttest) ซึ่งใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับที่ใช้ในการประเมินครั้งแรก เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความเป็นผลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน โดยรวมและรายด้านระหว่างก่อน และหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การสร้างความเป็นผลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้
 - 1.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนด้านการรอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทาน ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
 - 1.2 การเปรียบเทียบคะแนนด้านการรอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
 - 1.3 นำคะแนนแบบเชิงปฏิบัติทั้ง 2 ด้านของคะแนน ก่อนเรียน และหลังเรียน นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบด้วยสถิติดังตาราง

24 N

กลุ่มเป้าหมาย	μ	σ
ก่อนทดลอง	5.58	0.55
หลังทดลอง	8.70	0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนด้านการรอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง

และหลังการทดลองการจัดกิจกรรมประสบการณ์การในการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย
โดยการเล่านิทาน

1.1 การเปรียบเทียบคะแนนด้านการรอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง
ใน

ห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$\sigma = \frac{\sqrt{N \sum x^2 - (\sum x)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ σ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N แทน จำนวนคนในกลุ่มประชากร
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2.3 ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณจากสูตร (สุนทรา โทบัว, 2552)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความพร้อมทั้งกับเนื้อหาหรือแบบวัด
ความพร้อมทั้งจุดประสงค์

$$\sum R$$

แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2561 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเลิศหล้าถนนกาญจนาภิเษก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครจำนวน 24 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เลือก 1 ห้องเรียน จากจำนวน 6 ห้องเรียน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนการสร้างแผนและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานผู้ศึกษา ค้นคว้าได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นวิเคราะห์ และกำหนดกรอบแนวคิดของความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย ด้านการรอคอยตามลำดับ ก่อนหลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนตรวจให้คะแนนแล้วนำไปบันทึกไว้ในแบบบันทึก
2. สังเกตในระหว่างการเรียนรู้แล้วบันทึกไว้ในแบบสังเกต
3. ทดสอบหลังเรียนตรวจให้คะแนนแล้วเก็บไว้ในแบบบันทึกคะแนน
4. นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนการสังเกตและคะแนนทดสอบหลังเรียนนำไปวิเคราะห์ตามสถิติ

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ จำนวน 3 คน

2. หาความเที่ยงตรงของแบบประเมินโดยนำแบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ลงความเห็นและให้คะแนนแบบประเมินพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้อง

0 หมายถึง เมื่อ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง

3. นำแบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 คนแล้วนำคะแนนหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน กับจุดประสงค์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้

โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญให้ปรับแก้ดังนี้ การจัดการกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานควรมีการแบ่งกลุ่มลดความสามารถของเด็กให้เด็กทุกคนร่วมกันฝึกปฏิบัติการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนให้ทั่วถึง ควรวางแผนการจัดการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการ

นำไปใช้จริงโดยบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยลงไปในการเรียนรู้

4. ดำเนินการปรับปรุงแบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย

5. นำแบบประเมินความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผ่านการทดลองใช้ (Try Out) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์คือ

0 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติหรือตอบไม่ถูกต้องไม่ปฏิบัติหรือไม่ตอบ

1 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติหรือตอบได้ถูกต้อง

2 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติหรือตอบพร้อมอธิบายเหตุผลได้ถูกต้อง

6. นำแบบประเมินทักษะความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Pretest dependent เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมโดยคำนวณจากสูตร (บุญชมศรีสะอาด.2553)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคตผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest)

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) และ หลังการทดลอง (Posttest)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) และ หลังการทดลอง (Posttest)

(N=24)

กลุ่มเป้าหมาย	μ	σ
ก่อนทดลอง	5.58	0.55
หลังทดลอง	8.70	0.87

จากตารางที่ 1 พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยก่อนการทดลอง เท่ากับ 5.58 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 คะแนนเฉลี่ย และหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยเท่ากับ 8.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาเปรียบเทียบกันพบว่า เด็กปฐมวัยมีความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลอง และหลังการทดลองผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยโดยการเล่านิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน

(N=24)

ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	μ	σ	μ	σ
ด้านการรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง	2.75	0.27	4.37	0.43
ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน	2.16	0.21	3.75	0.37

จากตารางที่ 2 พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง เท่ากับ 2.75 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27

คะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน การทดลองเท่ากับ 2.16 คะแนน ส่วนค่าเบี่ยงมาตรฐานเท่ากับ 0.21

หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยคะแนนเฉลี่ยด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง หลังการทดลองเท่ากับ 4.37 คะแนนเฉลี่ย ส่วนค่าเบี่ยงมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน หลังการทดลองเท่ากับ 3.75 คะแนนส่วนค่าเบี่ยงมาตรฐานเท่ากับ 0.37 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยด้านการรอคอยตามลำดับก่อน หลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัย มาเปรียบเทียบกับ พบว่าเด็กมีคะแนนด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

โดยจะเห็นได้ว่าด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง มีคะแนนสูงกว่าด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนทั้งก่อน และหลังการทดลองเนื่องจากในชีวิตประจำวันเด็กได้ใช้การรอคอยตามลำดับก่อนหลัง เช่น การเข้าแถวไปทำกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน แต่หลังจากการจัดกิจกรรมประสบการณ์การสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยโดยการเล่านิทาน เด็กมีคะแนนด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

การอภิปรายผล (Discussion)

การสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ด้านการรู้จักการรอคอย และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลของความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ด้านการรู้จักการรอคอย และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-4 กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียน จำนวน 24 คน

2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ด้านการรู้จักการรอคอย และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยด้วยกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ด้านการรู้จักการรอคอย และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย ด้านการรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน ได้มากขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรม โดยเปรียบเทียบจากผลต่างของคะแนน หลังทำกิจกรรม สูงกว่าก่อนทำกิจกรรม ตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลอง จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะฟังนิทาน ขณะที่เด็กลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ ในกิจวัตรประจำ

จากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ได้จากฟังนิทาน นำไปสู่การปฏิบัติ และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี คือ การรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน

ผลการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานด้วยการใช้แบบสังเกต และการจดบันทึก พบว่าค่าเฉลี่ย การรอคอยตามลำดับก่อน หลัง และการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัย แสดงว่าด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2. ผลการเปรียบเทียบด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทาน ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานมีคะแนน ด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคตที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการเล่านิทานโดยผู้ศึกษาค้นคว้าทำการทดลองสอนด้วยตนเองผู้ศึกษาค้นคว้ามี่ข้อเสนอแนะสำหรับครูที่นำไปใช้เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายดังนี้

1.1 เพื่อให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย ด้านการรอคอยตามลำดับก่อน หลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน จึงควรขยายเวลาการจัดกิจกรรมให้มากขึ้นอาจจะเป็น 1 ปีการศึกษาจะทำให้เด็กได้ซึมซับการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัยด้านการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน

1.2 ครูผู้สอนควรเล่นนิทานการสร้างความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัยเนื้อเรื่อง เพื่อให้เด็กเข้าใจนามธรรมไปสู่รูปธรรมได้โดยง่าย ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้าน ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยแห่งการเรียนรู้แบบ โดย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจสร้าง ข้อตกลงร่วมกันในครอบครัว เช่น การไม่พูดแทรกขณะผู้ใหญ่กำลังพูดคุยกัน หากจะพูดให้ยกมือขออนุญาต หรือ การเก็บของเล่นทุกครั้งเมื่อเล่นเสร็จ ครูอาจบูรณาการกับกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติเป็นประจำและ สม่่าเสมอเพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่การจัดทำสื่อการเรียนการสอนประเภท นิทานส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย ในด้านอื่น เช่น การไม่ทำร้ายผู้อื่นทั้งทางร่างกาย และจิตใจ หรือการหยิบเอาของ ของคนอื่นมาเป็นของตนเอง ฯลฯ เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์และการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย และในทุกระดับเพื่อความ ต่อเนื่อง เพราะการสร้างเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย เพื่อเป็นรากฐานสู่สังคมอนาคต ซึ่งมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับตัวให้เข้าสังคมได้อย่างมีความสุข อย่างยั่งยืน

2.2 ควรมีการศึกษาพื้นฐานความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาสร้างแบบวัดประเมินพฤติกรรมตามระดับความสามารถของเด็ก

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560** กรุงเทพมหานคร: สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

คู่มือกิจกรรมประชาธิปไตยสอนอย่างไรเด็กไทยไม่โกง. ผู้จัดทำรายการ 22 ตุลาคม 2552

เขาวรัตน์ คັນสยะวิชัย. 2526. **ประชาธิปไตย (Democracy) วิทยากรย์** (มกราคม – มีนาคม): 28 – 33.

ทิพย์พพร ต้นตีสุนทร. 2547. **พลเมืองศึกษากับโรงเรียนประชาธิปไตย. สานปฏิรูป** (ตุลาคม):20-23.

บุญชม ศรีสะอาด. 2547. **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาสน์.

ปรีชา ช่างขวัญยืน. 2534. **ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก.** พิมพ์ลักษณ์กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 1

ปิยนุช จุลกนิษฐ์. 2544. **ผลของการจัดประสบการณ์การแก้ไขปัญหาขัดแย้งตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ของ
เด็กอนุบาล** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ). 2549. **คู่มือมนุษย์.** พิมพ์โดยชมรมส่งเสริมภูมิปัญญาพุทธ. ศาสนาสาภ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิชั่นบุ๊ก.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 119 (ตอนที่ 123 ก), หน้า 16-21

DeVries' R.' and Zan,B 1994. **Moran classroom, moral children:** Creating a constructivist
atmosphere in early education. New York: Teacher College press.

Dewey, J. 1967. **Democracy and education** New York: Macmillan Company.

High scope. 1998. **Supporting children in resolving conflicts:** A curriculum videotape for preschool & kindergarten. High scope educational Research Foundation: Ypsilanti, ML

Johnson, D. W., and Johnson, 2000. **Effects of conflict resolution training integrated into a kindergarten curriculum.** Child Development. 71:772-784

Kostelnik, M. J., et al. 2002. **Guiding children's social development.** New York: Delmar.